

RAAP-NOTITIE 5755

Plangebied Nijmeegsestraat 2a te Gendt

Gemeente Lingewaard

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: Hendriks Projectontwikkeling

Titel: Plangebied Nijmeegsestraat 2a te Gendt, gemeente Lingewaard; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Status: tweede concept

Datum: 27 februari 2017

Auteur: J. Vosselman MA

Projectcode: LIKG

Bestandsnaam: NO5755_LIKG

Projectleider: J. Vosselman MA

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 4024269100

Bewaarplaats documentatie: RAAP Oost-Nederland

Autorisatie: ir. E.H. Boshoven

Bevoegd gezag: gemeente Lingewaard

ISSN: 0925-6369

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2017

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Hendriks Projectontwikkeling heeft RAAP in november 2016 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met voorgenomen nieuwbouw in het plangebied Nijmeegsestraat 2a te Gendt in de gemeente Lingewaard.

Op basis van de bevindingen van het bureauonderzoek geldt voor het plangebied in principe een hoge archeologische verwachting voor archeologische resten uit de periode ijzertijd tot en met late middeleeuwen. Het gebruik van een deel van het plangebied als begraafplaats en de herbouw van de kerk na de tweede wereldoorlog zullen archeologisch relevante niveaus grotendeels hebben verstoord.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Lingewaard een selectiebe-sluit.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader.....	5
1.2 Administratieve gegevens	5
1.3 Huidige en toekomstige situatie.....	5
1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen	6
2 Bureauonderzoek	6
2.1 Methoden.....	7
2.2 Resultaten.....	7
3 Gespecificeerde archeologische verwachting	11
4 Conclusies en aanbevelingen.....	14
4.1 Conclusies	14
4.2 Aanbevelingen.....	14
Literatuur	15
Overzicht van figuren en tabellen.....	15

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van Hendriks Projectontwikkeling heeft RAAP in november 2016 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met voorgenomen nieuwbouw in het plangebied Nijmeegsestraat 2a te Gendt in de gemeente Lingewaard.

Het plangebied valt binnen een zone waarin archeologisch onderzoek verplicht is bij graafwerkzaamheden groter dan 30 m² en dieper dan 30 cm –Mv (Willemse, 2009).

Dit onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Het onderzoek omvatte het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden en had tot doel een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen voor het plangebied. Op basis van de gespecificeerde archeologische verwachting en de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen is vervolgens in hoofdstuk 4 een advies geformuleerd met betrekking tot eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

1.2 Administratieve gegevens

Het plangebied (ca. 1 ha) ligt binnen de bebouwde kom van Gendt, direct ten noorden van de Nijmeegsestraat en ten zuiden van de Schoolstraat (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 40D van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000).

Plaats: Gendt

Gemeente: Lingewaard

Provincie: Gelderland

Plangebied: Nijmeegsestraat 2a

Centrumcoördinaten: 195.102/432.058

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 4024269100

1.3 Huidige en toekomstige situatie

Binnen het onderzoeksgebied bevindt zich de katholieke kerk Martinus. Het middenschip, de gang naar de pastorie en de garage worden gesloopt. Ter plaatse van het middenschip worden nieuwe appartementen gerealiseerd. Daarnaast zullen er woningen worden gerealiseerd op het terrein ten noorden van de kerk (figuur 2). De exacte verstoringsdiepte hiervan is nog niet bekend.

1.4 Onderzoekopzet en richtlijnen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn. Daarnaast is het onderzoek uitgevoerd conform de gemeentelijke richtlijnen (handboek archeologisch onderzoek binnen de Regio Arnhem). RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Recente tijd			1945
Nieuwe tijd		C	1850
		B	1650
		A	1500
Middeleeuwen		Laat B	1250
		Laat A	1050
		Vroeg	D: Ottoonse tijd
			C: Karolingische tijd
			B: Merovingische tijd
			A: Volksverhuizingstijd
Romeinse tijd		Laat	450
		Midden	270
		Vroeg	70 na Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	15 voor Chr.
		Midden	250
		Vroeg	500
	Bronstijd	Laat	800
		Midden	1100
		Vroeg	1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2000
		Midden	2850
		Vroeg	4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	4900/5300
		Midden	6450
		Vroeg	8640
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	9700
		Jong B	12.500
		Jong A	16.000
		Midden	35.000
		Oud	250.000

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnventariseerd.

Geraadpleegd zijn de volgende bronnen:

- het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- literatuur en historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);
- recente luchtfoto's uit Google Earth (<http://maps.google.com>)*;
- het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN);
- het informatiesysteem Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (DINO);
- het Bodemloket*;
- de Historische Kring Gente (contactpersoon G. Janssen);
- de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Lingewaard;
- kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie van de provincie Gelderland (kaarten.gelderland.nl);
- het Gelders archief*;
- Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (www.ikme.nl) en luchtfoto's WOII (library.wur.nl).

*deze bronnen hebben geen aanvullende informatie opgeleverd.

2.2 Resultaten

Aardkundige situatie

- Wat is de aard (ontstaanswijze en classificatie), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke bodemhorizonten en natuurlijke afzettingen in het omringende (binnen een afstand tot ca. 200 m van de onderzoekslocatie) gebied?
- Wat is de aard (ontstaanswijze), diepteligging, genese, gaafheid, dikte, en omvang van eventueel in het omringende gebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, colluvium, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?
- Welke natuurlijke formatieprocessen (sedimentatie, erosie, laterale verplaatsing, bodemvorming, degradatie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?
- Welke culturele formatieprocessen (grondbewerking, bemesting, ophoging, betreding, percelering, [de-]constructie, materiaaltypen, materiaalgebruik en materiaaldepositie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?

- Welke formatieprocessen kunnen een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van eventuele aanwezige vondstspreidingen, de vondstdichtheid, vondst- en spoor niveaus en de fysieke kwaliteit van eventueel aanwezige archeologische resten?

Het plangebied valt geomorfologisch gezien binnen de meandergordel van de Waal en ligt op een rivieroeverwal (code 3K25; De Vries & Onderstal, 2008; Willemse, 2009). Onder de oeverafzettingen bevindt zich beddingzand. De diepte waarop dit zich manifesteert valt in het zuidelijke deel van het plangebied tussen de 1,5-2 m –Mv en betreft beddingzand van de Waal. In het noorden bevindt de top van het zandpakket vermoedelijk tussen de 3 en 4 m –Mv (Cohen e.a., 2009) en betreft pleistocene beddingafzettingen. De bodem in het plangebied bestaat uit kalkhoudende ooivaaggronden (Koomen & Onderstal, 2008: code Rd10A-VI; kaarten.gelderland.nl). Het grondwater (grondwatertrap VI) bevindt zich doorgaans tussen de 40 en 120 cm –Mv.

De activiteit van de meandergordel van de Waal begint rond de jaartelling. Ter plaatse van het plangebied stopt deze activiteit door de bedijking in 12e eeuw.

In het Dinoloket staat een geologische boring geregistreerd op een afstand van ca. 400 m ten westen van het onderhavige plangebied (B40D1295). Hier bevindt zich zand op een diepte van 3,80 m –Mv.

Op de bodemkundige overzichtskaart van de gemeente Gent valt het plangebied binnen een zone van overslaggronden (Stichting voor Bodemkartering, 1952; <http://library.wur.nl/>). Deze zullen zich als een afdekkende laag binnen het plangebied manifesteren.

Historische ontwikkeling

Onderzoeksvraag:

- *Wat is het historisch landgebruik van de onderzoekslocatie en het omliggende gebied geweest?*

In de 8e eeuw wordt Gendt (Gannita) al genoemd, doordat Walter en Richlint een hoeve met bijbehorende gebouwen aan het klooster van Lorsch schenken. In de 13e eeuw ontvangt Gendt stadsrechten. Een kaart uit 1620 laat een omgrachting zien met daarbinnen de kerk en wat verspreid staande huizen en linksonder op de figuur de ruïne van het Kasteel Gendt. Rechts buiten de gracht (zuidelijk) wordt het Kasteel Poelwijk weergegeven (figuur 5).

Op historische kaarten vanaf het eind van de 18e eeuw (figuur 6; Hottingerkaart, atlas 1868) staat het onderhavige plangebied en de directe omgeving steeds onbebouwd weergegeven. Het is in gebruik als akkerland en deze functie behoudt het tot in 1908 de katholieke kerk binnen het perceel wordt gesticht (figuur 8b; www.topotijdreis.nl). Het noordelijke deel van het plangebied wordt vanaf dan gebruikt als begraafplaats.

Op de indicatieve kaart militair erfgoed wordt geen informatie gegeven voor het onderhavige plangebied. Luchtfoto's uit de tweede wereldoorlog tonen enkel de kerk uit 1908 en het achtergelegen kerkhof (figuur 7; library.wur.nl). Op 28 september 1944 wordt de toren van de kerk door

de Duitsers opgeblazen. Hierbij wordt ook het schip zwaar beschadigd (Historische Kring Gende; figuur 7b).

Na de oorlog wordt de kerk uit 1908 afgebroken en wordt op dezelfde plek, maar met een gewijzigde oriëntatie, de huidige kerk gebouwd (figuur 8). Hierbij zijn grotendeels funderingen aangebracht tot ca. 250 m –Mv (figuur 9).

De begraafplaats ten noorden van de kerk wordt tot in 1973 nog gebruikt. Uit foto's van een inventarisatie uit 2004 van cultuurhistorisch waardevolle graven blijkt het kerkhof over de gehele oppervlakte in gebruik als begraafplaats (figuur 10). In 2005 is de begraafplaats geruimd.

Bekende archeologische waarden

Onderzoeksvragen:

- *Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen ('waarnemingen' inclusief uitkomsten historisch kaartonderzoek) zijn reeds binnen het onderzoeksgebied en/of binnen de landschappelijke eenheden rondom de onderzoekslocatie bekend? Vermeld per vondst- en/of spoorcomplex minimaal:*

- a) bronvermelding (onderzoeksrapportages, ARCHIS-gegevens)*
- b) de materiaalcategorie*
- c) ouderdom*
- d) ruimtelijke (geografische) verspreiding*
- e) stratigrafische verspreiding (diepteligging en/of dikte vondstlaag)*
- f) fragmentatie*
- g) waarnemingsmethode*
- h) interpretatie*

Het plangebied valt op de archeologische beleidskaart van de gemeente Lingewaard binnen de historische kern van Gendt. Op basis hiervan is aan het plangebied een zeer hoge archeologische verwachting toegekend (Willemse, 2009).

ARCHIS en AMK

In ARCHIS staan zes vindplaatsen geregistreerd in de omgeving van het plangebied (straal van 250 m; tabel 2). Het betreft voornamelijk resten uit de periode ijzertijd tot en met nieuwe tijd, iets wat op basis van de datering van de oeverafzettingen van de Waal verwacht mag worden. Een groot deel van de waarnemingen heeft direct te maken met de middeleeuwse kern van Gendt. De twee genoemde hamerbijlen hebben in principe een oudere datering, maar gezien het feit dat de coördinaten van de vondsten zijn afgerond op 1000m, is het aannemelijk dat deze vondsten in werkelijk van elders afkomstig zijn (en uit een andere landschappelijke setting) en dat deze alleen administratief binnen het onderhavige onderzoeksgebied vallen.

waarn.nr.	coördinaten	Kolom1	materiaal	Kolom2	beginperiode	eindperiode	datum	toponiem
114	195000	432000	SDI	HAMERBL	BRONSL	IJZM	1961	GENDT
3506	195170	431900	KER	RUW	ROM	ROM	1946	HUIS TE GENDT
3506	195170	431900	KER	KGP	VMEC	LME	1946	HUIS TE GENDT
3506	195170	431900	KER	STG	LMEB	NTB	1946	HUIS TE GENDT
3506	195170	431900	KER	AWH	IJZL	ROM	1946	HUIS TE GENDT
24788	195170	431900	KER	AWH	IJZL	ROM	9999	HUIS TE GENDT
24795	195000	432000	SDI	HAMERBL	NEOM	IJZM	9999	
426643	195049	431909	KER	AWH	NEO	NTC	1-3-2004	De Strang
442192	195298	432142	KER	ROOD	NTC	NTC	2-7-2014	Plangebied Burchtgraafstraat
442192	195298	432142	KER	PIJP	NTC	NTC	2-7-2014	Plangebied Burchtgraafstraat
442192	195298	432142	KER	PAFFRATH	LMEA	LMEA	2-7-2014	Plangebied Burchtgraafstraat

Tabel 2. Waarnemingen in de omgeving van het plangebied.

In de omgeving van het plangebied staan zeven archeologische onderzoeken vermeld. Ter plaatse van de Burchtgraafstraat is gesteld dat er mogelijk nog resten van het kasteel te Gendt aanwezig zijn, waaronder de gracht (Ten Broeke, 2014).

Direct ten oosten van het onderhavige plangebied is in 2010 een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (Hagens & Koeman, 2010). Hier zijn geen beddingafzettingen aangetroffen, maar voornamelijk komklei. Wel is er vanaf een diepte van ca. 60 cm –Mv een oude woonlaag aanwezig, die echter door het ontbreken van archeologische indicatoren niet nader gedateerd kon worden.

nr.	coördinaten	Kolom1	toponiem	soort onderzoek	datum	uitvoerder
17301	195276	432236	Dorpstraat	ABO	11-5-2006	Grontmij
20138	195102	431892	De strang	ABO	5-12-2006	Bureau Interdisciplinaire Landschapsanalyse
41726	195174	432091	Dorpstraat 1-5	ABO	29-6-2010	Synthesgra BV
61997	195298	432143		BOK	10-6-2014	Econsultancy BV
61998	195298	432143	Plangebied Burchtgraafstraat te Gendt	ABO	10-6-2014	Econsultancy BV
64846	195204	432186	rioolreconstructie Gendt, deelgebied A	BOK	20-1-2015	RAAP Archeologisch Adviesbureau
65366	195298	432143	Burchtgraafstraat te Gendt	ABO	24-2-2015	Hamaland Advies vof

Tabel 3. Onderzoeken in de omgeving van het plangebied.

3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Onderzoeksvragen

- *Wat is de aard (periode, materiaalsoorten, fragmentatie, dichtheden, ruimtelijke en stratigrafische spreiding, etc.) van (mogelijk) aanwezige vondst- en/of spoorcomplexen?*
- *Hoe manifesteren deze zich tijdens prospectieonderzoek?*
- *Met de inzet van welke zoekmethoden (detectie- en waarnemingsvorm, monsterbehandeling en zoekstrategie) kunnen vondst- en/of spoorcomplexen systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.). Licht beargumenteerd toe met verwijzing naar de verschillende KNA-leidraden.*

Op basis van de bij het bureauonderzoek verzamelde gegevens is het mogelijk een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen ten aanzien van aard, ouderdom, diepteligging en gaafheid.

Verwachting, aard en ouderdom

Jager-verzamelaars

De kans op de aanwezigheid van resten uit de steentijd wordt in het zuiden van het plangebied klein geacht. De binnen het plangebied aanwezige afzettingen van de Waal zijn afgezet in de periode vanaf de ijzertijd. Hierbij zijn oudere sedimenten en de hierin aanwezige archeologische resten opgeruimd.

In het noordelijke deel zou volgens de zanddieptekaart van Cohen (2009) pleistoceen zand in de ondergrond aanwezig zijn. Hier zijn steentijdvindplaatsen te verwachten. Het pleistocene zand bevindt zich hier op een diepte van 3-4 m –Mv.

Landbouwers

Met de introductie van de landbouw (vanaf het Neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mens. De eerste akkergronden werden op de van nature vruchtbaarste gronden aangelegd. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn. De hoger gelegen delen van het dekzandlandschap waren hier geschikt voor. Resten uit deze perioden kunnen bestaan uit nederzettingsresten, bestaande uit erven (woonstalhuis, enkele bijgebouwen en waterput(ten)). Hiervan rest tegenwoordig nog een vondstniveau bestaande uit onder meer aardewerk, bouw materiaal en houtskool en een sporenniveau.

Het onderhavige plangebied is gelegen op een oeverwal van de Waal, een bij uitstek geschikte locatie voor bovenstaande bestaanswijze. Gezien de datering van voorgenoemde afzettingen geldt een hoge verwachting voor resten vanaf de vroege ijzertijd tot en met de late middeleeuwen. Naast nederzettingsresten (zoals paalkuilen, waterputten en bijbehorende cultuurlagen) kunnen ook grafvelden en infrastructurele werken worden verwacht.

Nieuwe tijd

Resten uit het de vroege nieuwe tijd kunnen nog binnen het plangebied aanwezig zijn. Op basis van het historisch kaartmateriaal wordt echter aangenomen dat er in ieder geval geen resten uit de nieuwe tijd aanwezig zijn vanaf het eind van de 18e eeuw tot de vroeg 20^e eeuw. Derhalve is de verwachting voor archeologisch waardevolle vindplaatsen uit de nieuwe tijd laag tot middel-hoog.

In 1908 is de katholieke kerk binnen het plangebied gevestigd. Na verwoesting door de Duitsers is na de oorlog een nieuwe kerk gebouwd. Deze kent een andere oriëntatie dan de oorspronkelijke kerk (zie figuur 8). Funderingen van de kerk uit 1908 kunnen hierdoor nog goed ten westen en oosten van de huidige kerk worden aangetroffen. Ook ter plaatse van het schip kunnen deze nog aanwezig zijn.

Diepteligging

Op basis van de verwachte geologische afzettingen binnen het plangebied worden de archeologische resten voornamelijk in de top van de oeverafzettingen, gelegen onder een pakket overslaggrond, vermoedelijk binnen een diepte van 0,5 tot 1,0 m –Mv. Wel kunnen dieper in de oever- of komafzettingen nog cultuurlagen worden aangetroffen.

Fysieke kwaliteit

Het plangebied is vanaf het begin van de twintigste eeuw in gebruik geweest als begraafplaats. In 2005 zijn de graven geruimd. Dit grondgebruik zal gezorgd hebben voor verstoring van de bodem. Op basis van fotomateriaal uit 2004 blijkt in het gehele kerkhof te zijn begraven. Aangezien het plangebied in ieder geval vanaf het eind van de 18e eeuw als akkerland in gebruik is geweest, zal de top van de oeverafzettingen en het eventueel aanwezige archeologische niveau hier in de bouwvoor zijn opgenomen. Diepere sporen zullen echter nog aanwezig zijn. Gezien de lithologische context (klei) zullen organische resten goed zijn geconserveerd.

Overzicht

De archeologische verwachting en de verschillende deelaspecten daarvan, zoals hiervoor beschreven, kan in onderstaande tabel worden samengevat.

Archeologische periode	verwachting	Complextype	Kenmerken	Diepteligging	Gaafheid
Laat paleolithicum-vroege ijzerijd	laag-midden	kampementen	vondststrooiing	3-4 m –Mv	matig
midden ijzertijd-late middeleeuwen	Hoog	nederzetting, grafveld	Sporenniveau en/of vondstniveau	Vanaf de top van de oeverafzettingen, onder aan pakket overslagzand.	matig tot goed
Nieuwe tijd	Laag	Enkel resten voor 1800; waaronder de kerk uit 1908	Sporenniveau en/of vondstniveau	In de top van de oeverafzettingen.	matig tot goed.

Tabel 4. Samenvatting gespecificeerde archeologische verwachting.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Op basis van de bevindingen van het bureauonderzoek geldt voor het plangebied in principe een hoge archeologische verwachting voor archeologische resten uit de periode ijzertijd tot en met late middeleeuwen. Binnen het terrein is echter vanaf het begin van de 20^e eeuw een kerk gevestigd. Het gebruik van het gehele kerkhof ten noorden van de kerk als begraafplaats zal hier de archeologisch relevante niveaus hebben verstoord.

Daarnaast kan op basis van bouwtekeningen gesteld worden dat de herbouw van de kerk na de tweede wereldoorlog, voor een groot deel van de oppervlakte van de kerk (funderingen en kelder) heeft gezorgd voor verstoringen van de bodem tot een diepte van 2,5 m –Mv (figuur 9).

Hoewel de funderingen van de oorspronkelijke kerk uit 1908 hierbij mogelijk deels zijn gespaard, wordt de informatiewaarde van dergelijke resten, gezien de relatief recente datering en de beschikbaarheid van foto- en tekeningmateriaal, laag geacht.

4.2 Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Lingewaard een selectiebesluit.

Literatuur

- Broeke, E.M.**, 2014. Eindrapportage archeologisch onderzoek plangebied Burchtgraafstraat te Gendt. *Econsultancy*.
- Brouwer, F. & M.M. van der Werff**, 2012. Vergraven gronden. Inventarisatie van 'diepe' grondbewerkingen, ophogingen en afgravingen. *Alterra-rapport 2336*. Alterra, Wageningen.
- Cohen, K.M. & E. Stouthamer**, 2012. *Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta*.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen & H.F.J. Kempen**, 2009. Zand in banen: zanddieptekaarten van het rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel. Arnhem/Utrecht.
- Gelders Genootschap**, 2005. *RK begraafplaats bij 4 te Gendt. Cultuurhistorische graven*. Arnhem.
- Willemse, N.W.**, 2009. Voorstel tot bijstelling wettelijk verplichte ondergrens archeologisch onderzoek gemeente Lingewaard. *RAAP-rapport 1751*. Weesp.
- Habraken, J.**, 2014. *Handboek archeologisch onderzoek binnen de regio Arnhem*.
- Hagens, D., & S.M. Koeman**, 2010. Dorpsstraat te Gendt, gemeente Lingewaard. *Synthesgra*.
- Koomen, A.J.M. & J. Onderstal**, 2008. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000*. Alterra, Wageningen.
- Versfelt, H.J.**, 2003. De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794. Groningen.
- Vries, F. de & J. Onderstal**, 2008. *Bodemkaart van Nederland 1:50.000*. Alterra, Wageningen.

Overzicht van figuren en tabellen

- Figuur 1. De ligging van het plangebied (rood omlijnd); inzet: ligging in Nederland (ster).
- Figuur 2. Geplande nieuwe situatie.
- Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op de stroomgordelkaart (K.M. Cohen & E. Stouthamer, 2012) en zanddieptekaart (K.M. Cohen, e.a., 2009), schaal 1:25.000.
- Figuur 4a. Het plangebied geprojecteerd op divers kaartmateriaal (schaal 1:25.000).
- Figuur 4b. Het plangebied geprojecteerd op divers historisch kaartmateriaal (schaal 1:25.000).
- Figuur 5. Kaart uit 1620 van Gendt, de omgrachting, de kasteelruïne en kasteel Poelwijk.
- Figuur 6. Globale ligging van het plangebied op de Hottinger kaart.
- Figuur 6b. De katholieke kerk uit 1908.
- Figuur 7. Een luchtfoto van het plangebied uit 1944.
- Figuur 7b. De zwaar beschadigde kerk in 1944.
- Figuur 8. Bouwplan huidige kerk t.o.v. de fundering van de kerk uit 1908.
- Figuur 9. Bouwplan en funderingsdiepte huidige kerk.
- Figuur 10. Het kerkhof in 2004.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Tabel 2. Waarnemingen in de omgeving van het plangebied.

Tabel 3. Onderzoeken in de omgeving van het plangebied.

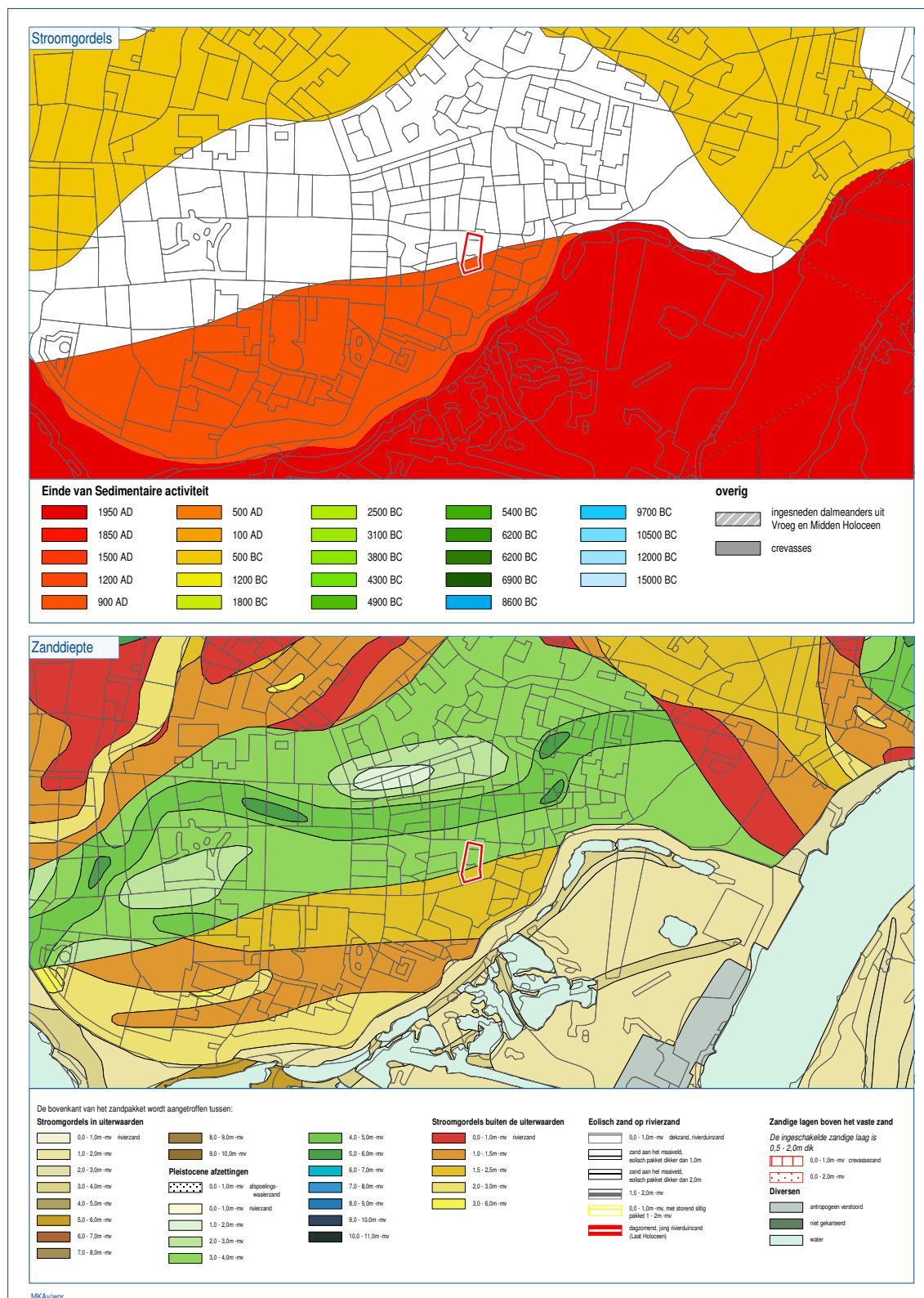
Tabel 4. Samenvatting gespecificeerde archeologische verwachting.

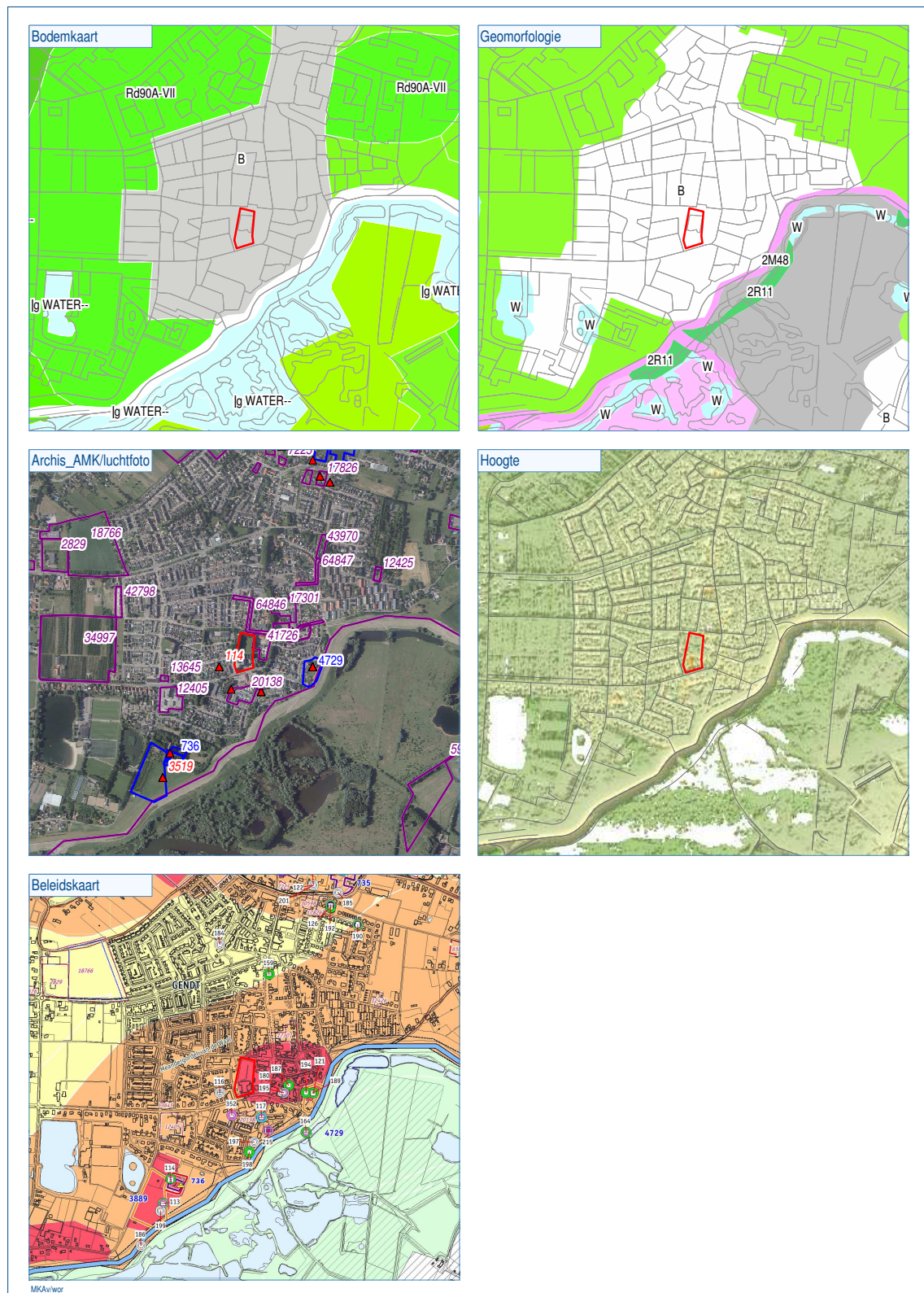
Figuur 1. De ligging van het plangebied (rood omlijnd); inzet: ligging in Nederland (ster).

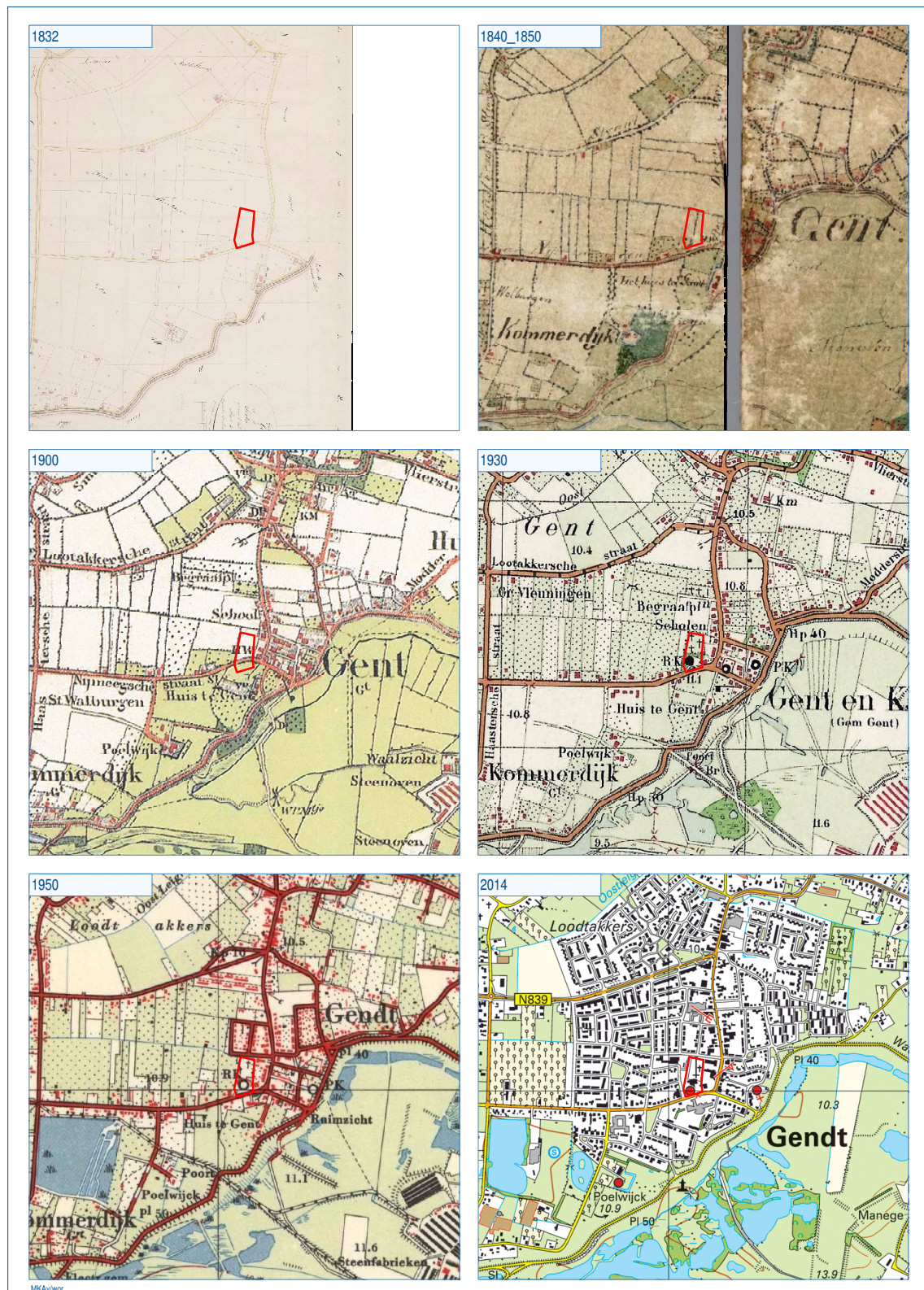
Figuur 2. Geplande nieuwe situatie.

Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op de stroomgordelkaart (K.M. Cohen & E. Stouthamer, 2012) en zanddieptekaart (K.M. Cohen, e.a., 2009), schaal 1:25.000.

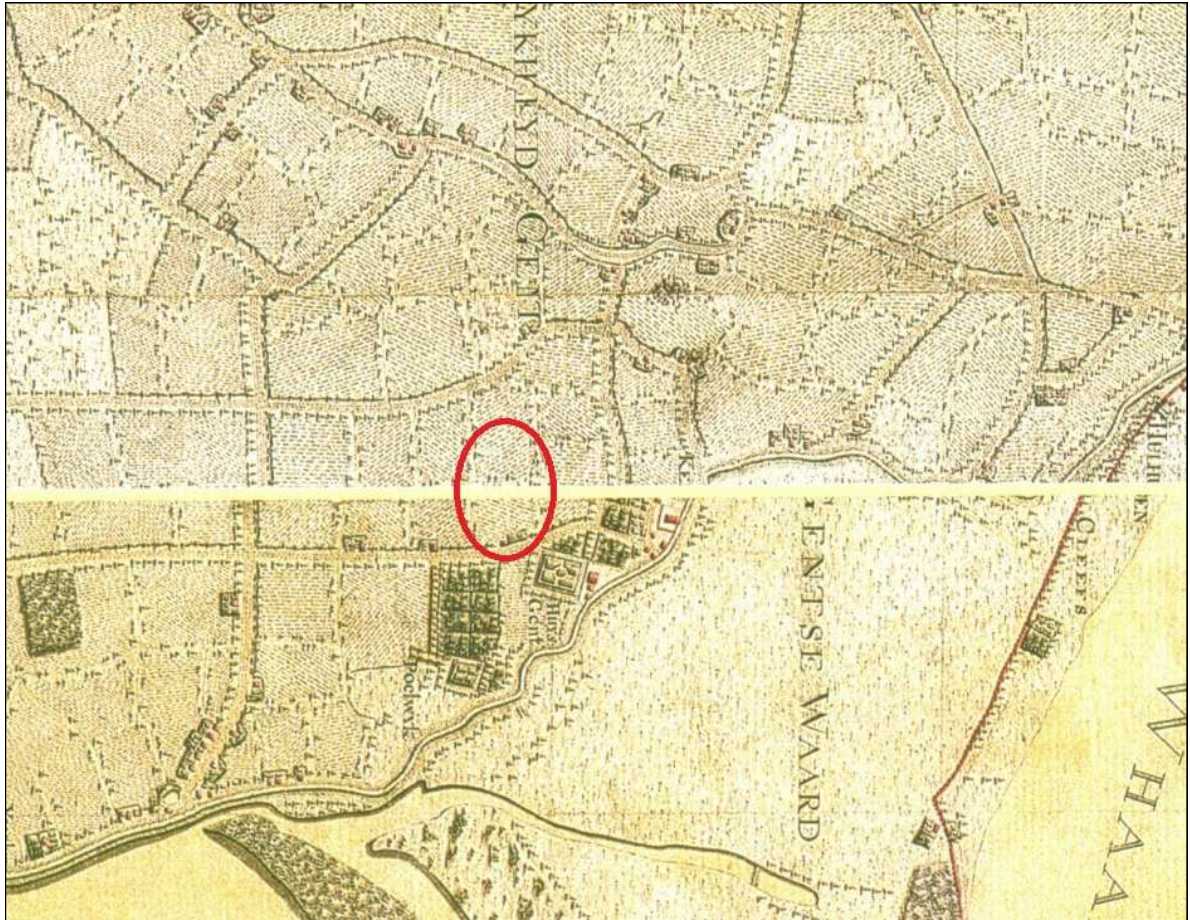
Figuur 4a. Het plangebied geprojecteerd op divers kaartmateriaal (schaal 1:25.000).

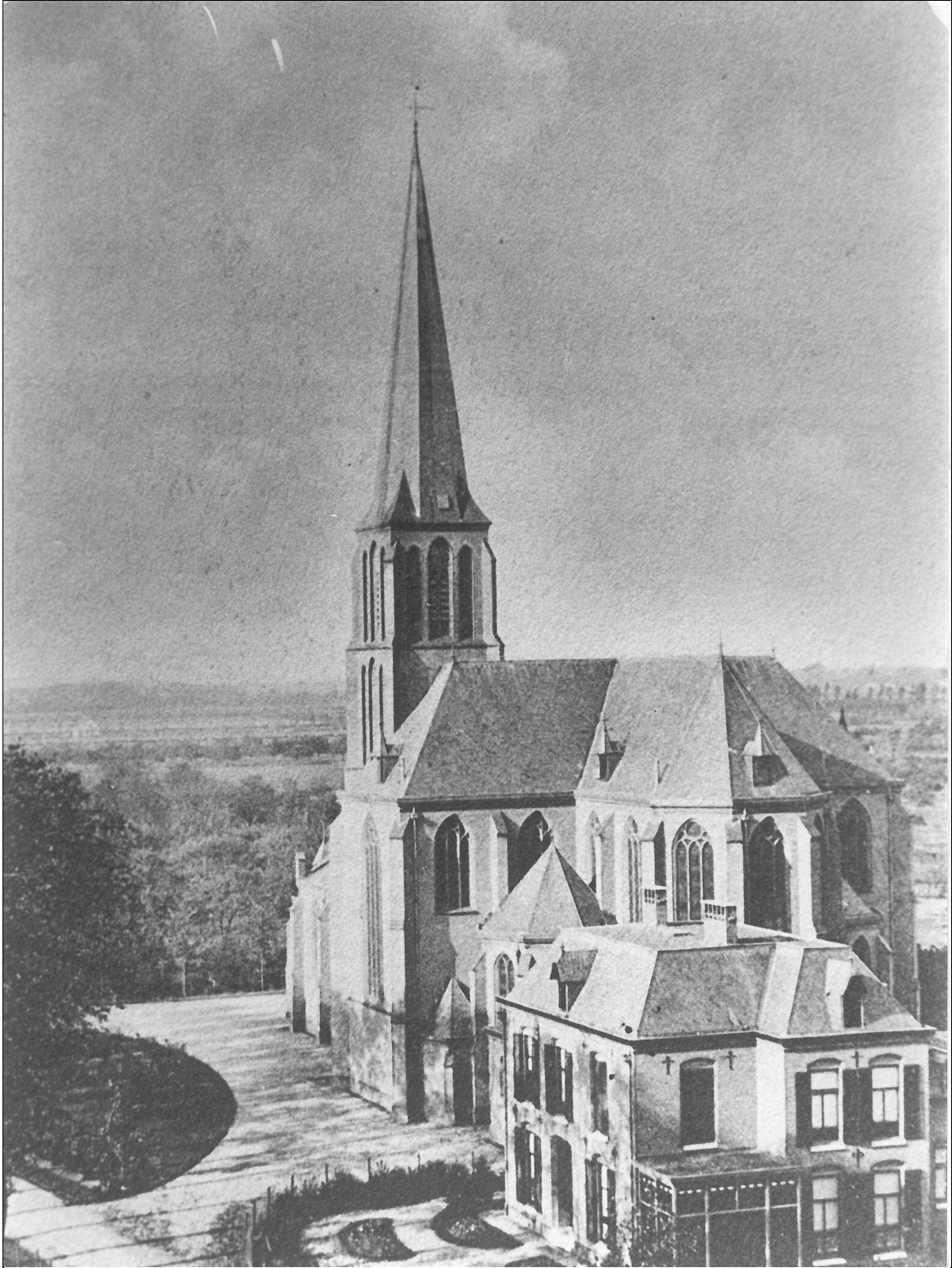
Figuur 4b. Het plangebied geprojecteerd op divers historisch kaartmateriaal (schaal 1:25.000).

Figuur 5. Kaart uit 1620 van Gendt, de omgrachting, de kasteelruïne en kasteel Poelwijk.

Figuur 6. Globale ligging van het plangebied op de Hottinger kaart.

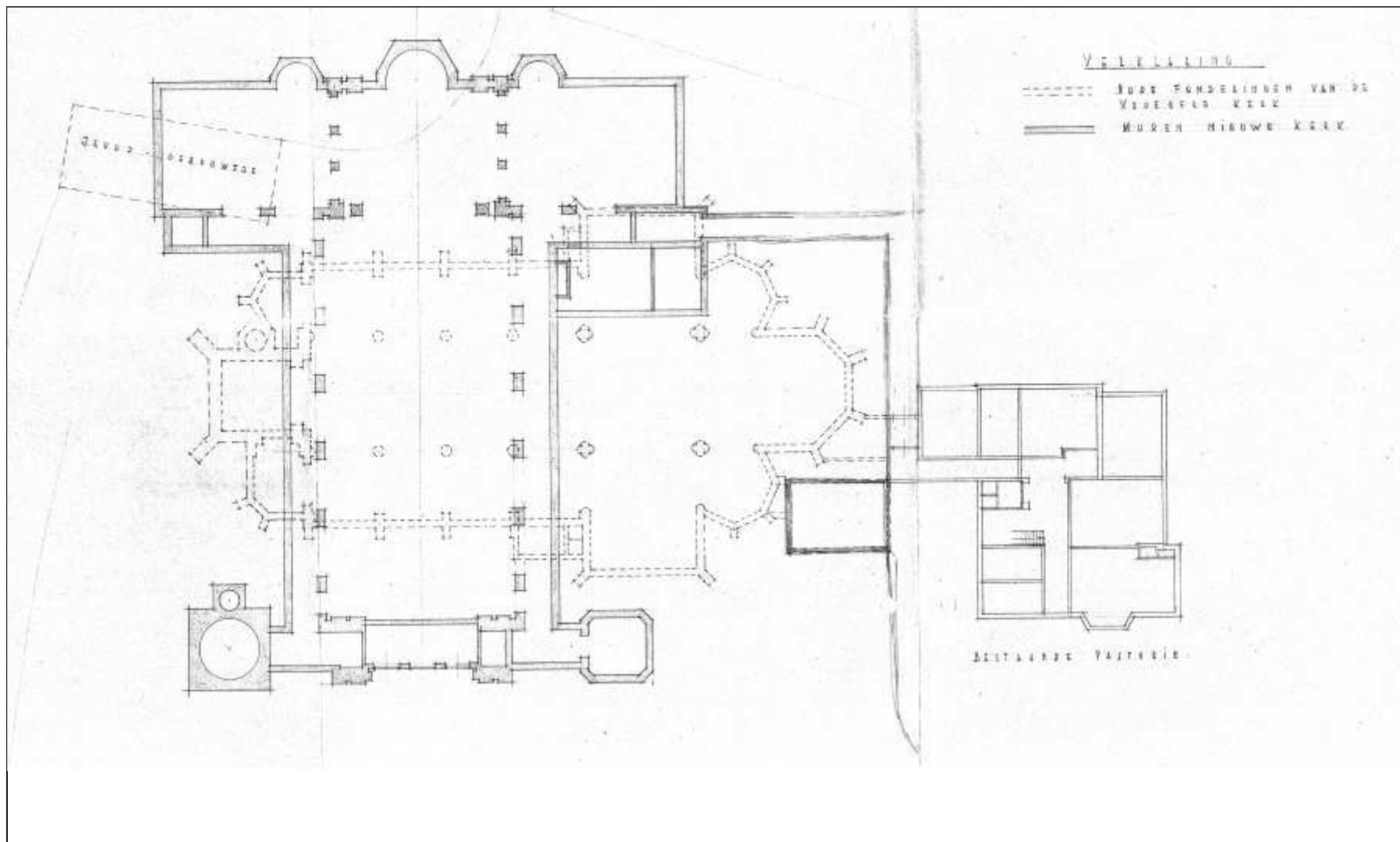
Figuur 6b. De katholieke kerk uit 1908.

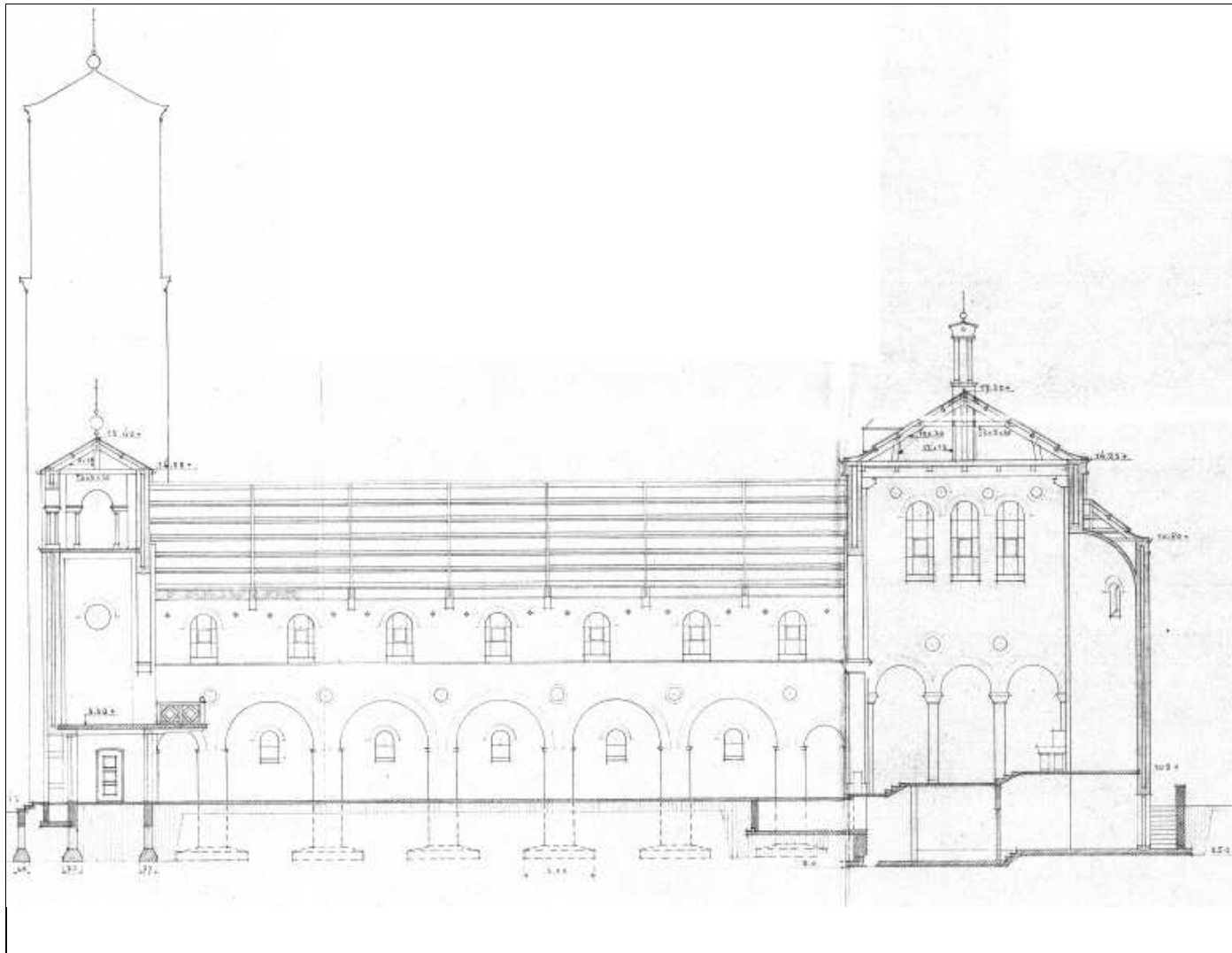
Figuur 7. Een luchtfoto van het plangebied uit 1944.

Figuur 7b. De zwaar beschadigde kerk in 1944.

Figuur 8. Bouwplan huidige kerk t.o.v. de fundering van de kerk uit 1908.

Figuur 9. Bouwplan en funderingsdiepte huidige kerk.

Figuur 10. Het kerkhof in 2004.